

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főtér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő.

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Szőlőink veszedelme.

— jul. 21.

Ama szomorú helyzetben, melyet az idei rendellenes időjárás zuditott reánk, egy olyan csapás is érte Hegyaljánkat, melyet nehéz viszonyokkal küzdő szőlőbirtokos osztályunk ismét érzékenyen fog megélni.

Még jószerint csak a kezdet stádiumában van a hegyaljai szőlők termőképességének visszaállta; még milliókat kitevő teher nehezedik a zöldelő hegyoldalakra; még a telepítés céljaira igénybe vett agrár kölcsönök s másféle terhek jószerint mind fedezetlenül állanak, még az esztendőök során teljesített fadradságos munkának ellenértékéből semmi sem térült meg s már is újabb csapás zudult a nagy küzdelmek árán rendbehozott hegyaljai szőlőkre.

Az 1909-ik esztendő valósággal üldözés tárgyává tette a szőlőket. Fakadásuktól kezdve folyton jégverések, felhőszakadások ostromolják hegyeink ültetvényeit, rongálva tőkét és talajt egyaránt, de a viharok után is még megmaradt termés részt most meg a peronospora tüzte ki pusztításának tárgyául oly mérvben, minőt e kártékony szőlő ellenesség a Hegyalján eddig még soha nem vitt végbe.

A kár különösen nagy itt a mi vidékünkön, hol a zivatarok után felmaradt minimális termésnek legalább 70—80 százalékát,

a Hegyalja alsó vidékein pedig szintén 20—40 százalékát pusztítja el végleg a peronospora, úgy hogy ez éven a Hegyalja hozama nemcsak a zérussal lesz egyenlő, de tetemes ráfizetést igényelnek a szőlők, mert jövedelem nyújtásról már egyáltalán szó sem lehet.

Végtelenül elkeserítette ez a helyzet főleg a kisebb szőlőbirtokos osztályt, mely még jó termés mellett is alig képes a befektetés terheit törleszteni, majd a tulmagas hordó árakat viselni s most ennek az osztálynak, melynek egzisztenciális alapja a szőlők termése, — szószerint véve a dolgot — kiesett a kenyér a kezéből.

Minthogy azonban a peronospora pusztításai, főleg ha azok oly tulzolt s eddig nem tapasztalt mérvben lépnek fel mint jelenleg, nemcsak egy esztendei termésre bírnak kártékony hatással, de utókövetkezmenyük is van: el kell követnie mindent a hegyaljai szőlőbirtokosoknak, hogy ez ádáz ellenséggel szemben sikeres küzdelmet vívasson.

A szőlők valóban elremité látványt nyújtanak. Üde zöld lombok helyett elsárgult, pergamentszerűvé vált nedv nélküli, átluggatott leveleket találunk a venyigéken s e silány levelek is úgy néznek ki, mintha liszttel hintették volna be őket. Ez a külső sokakat meg is tévesztett, mert a kisebb veszedelmet okozó lisztharmat jelenlétét s nem a

peronospora nagymérvű pusztítását konstataáltak, tehát az előbbi ellen védekeztek s természetesen sikertelenül.

A baj azonban napról-napra nagyobb mérveket öltvén, a panaszkok mind hangosabbakká válnak, a zemplénvármegyei gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya az itteni szakemberek véleményét meg erősítendő, felküldött a fővárosi szakintézethez egyes venyige szárlakat levelestől s rajtuk megmaradt fürtöstől együtt megvizsgálás s a pusztító anyag tudományos megállapítása és a helyes védekezés módjainak megjelölése végett.

Budapesten kiváló szaktudósok kétségtelen bizonyossággal a peronospora jelenlétét konstataáltak s rámutatva a veszély nagyságára, utmutatást adtak a védekezést illetően is. Szükséges, hogy ez a védekezés a szőlők jövődjére érdekében mentől intenzivebb legyen, azért figyelmébe ajánljuk Hegyaljánk szőlőbirtokosainak a szőlészeti és borászati szakosztály alább közölt részletes felhívását; teljesítsék az abban foglaltakat a legnagyobb gondnal és pontossággal, mert nehéz küzdelmek árán s nagy anyagi áldozatokkal megszerzett vagyonuk fenntartásáról van szó. Ez pedig bár elsősorban magának a birtokos osztálynak érdeke, de másodsorban közérdek is, mert olyan vagyon vé

delméről van szó, mely százerek megélhetésére szolgál alapul. A gazdasági egyesület felhívása a következő:

Felhívás peronospora elleni védekezésre.

A hosszú ideig tartott nedves időjárás az oly szépnek és bőnek ígérkező idei szőlőtermés nagyobb részét immár elpusztította, ha azonban a szükséges óvintézkedések erőlyesen nem folytattatnak, az egész termés teljesen elpusztul.

Most, a jobb idő beálltával kötelességünknek tartjuk a t. szőlősgazdák figyelmét a végpusztulással fenyegető veszélyre ismételt felhívni és figyelmeztetni, hogy a baj továbbterjedése csakis szorgalmas rézkénporozással akadályozható meg.

A porozás azonban most már, mikor a lombzat sűrű és a növekedni kezdő bogyókat legnagyobb részét levelek takarják, egyszerű módon nem végezhető elég sikerrel, mert a kifuvott por nem juthat a fürtök-höz az azokat elfödő levelek miatt.

Ez okból a porozás legelőszérűben akként volna végzendő, hogy a porozó munkás előtt egy nagyobb gyerek egy villa alakú, de hosszabb nyelű ruddal, (hogy a villát kezelő gyerek a porfelhőn kívül állhasson) a beporozandó tőke leveleit félrehajlitja s így a porozás közvetlenül a tőke azon részén történhetik, ahol a fürtök el vannak helyezve.

A teljesített porozással azonban még nincs elég téve, még az esetben sem, ha a baj terjedése látszólag szünetelne, mert a betegség csirája ott lappang a fürtben s a fürt körül a növekvő bogyókat nagy előszere-tettel fertőzi meg.

Ezért a porozást gyakrabban ismételni kell, nehogy a szépen fejlődő bogyók később, július végén, vagy augusztus elején a közben jelentkező

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Fodor Böske.

A „Zemplén” számára írta: Fonyi Honka.

II.

Dénesfalvi Dénes Ödön cs. és kir. kamarás, tartalékos huszárhadnagy, miniszteri fogalmazó, unottan nézett körül a szobájában. Amint a szépen kivásalt frakkot, vadonatúj lakcipőt, keztyűt s kis csokor nyakkendőt meglátta, gunyosan félre huzta a száját.

Egy apró kis vázában még virág is volt, szép, fehér kamélia. Minderről van gondoskodva s jóleső érzés járta át egész valóját. De a másik pillanatban ismét gunyos lett az arca; mindez az inasa műve, az inasáé, a kinek kötelessége ez, mert megfizet érte.

Hát minden csak pénzért, azért a hitvány, nyomorult pénzért, amit ő annyira gyűlöl. Aminek előtte semmi becsé és amiért neki mégis futnia kell. Álnok, hazug uton, a boldogsága, nyugalma árán, de mégis pénzt kell szereznie; sok, sok pénzt, mert különben elpusztul az ősi kastély, birtok.

Az utolsó dénesfalvi Dénesnek pedig ezt nem szabad engednie. És lassan, unottan öltözni kezd.

Amikor a nagy tükör előtt megállott, hogy gomblyukába illessze a fehér kaméliát; meglegedetten mosolygott. Szép, déleceg férfi nézett rá vissza a tükörből. Igazi férfiszépség, hatalmas, erős alak, asszonyok ideálja; a bohó leányok félve néznek fel rá, de ez a félelem sejtelmes vágygally teli. Nézi, soká nézi azt a mosolygó képet s azt gondolja, a leg-gazdagabb, legszebb leánynak is méltó párja lehetne.

Hirtelen elborul az arca. És az az igénytelen parvenü leány, Fodor Böske mégis azt mondta neki, hogy nem tartja férfinak, csak dróton rángatható bábunak.

Hát jó, meg fogja neki mutatni, hogy nem volt igaza. Hogy nem adja el magát, hogy a szíve szerint fog választani. Igen, igen, a mai estélyen ott lesz a kis Szentimrey Kató is. Vele fog mulatni, vele táncol egész este. Rá nem néz a másikra, arra a hideg, gunyos leányra. Kató tetszik neki; nem valami különös szépség ugyan, inkább bájos, kedves naív kis leány, de neki tetszik, igen, tetszik, erősítgette saját magának. Neki ő a legszebb.

Csak nyilatkozni kell, százszor is tudtára adták, hogy óhajtják ezt a házasságot. A leány elpirul, ha látja; vidám, ha mellette van, boldog, ha foglalkozik vele, biztos a siker.

Nem halasztja tovább. Eddig értelhetetlen módon halogatta, de ma este, a Szomoró báróné estélyén azt fogja neki mondani, hogy: szereti.

Es becsengette az inasát, hogy adja fel rá a téli kabátot.

A villanyfényes, különféle parfümtől illatos szalonban már együtt volt a meghívott társaság, amikor Dénes Ödön belépett.

Két leánynak dobbant meg egyszerre a szíve, amikor a szép férfit meglátta. Az egyik, az arany haju, barna arcú, szerelmes kis leány; Szentimrey Kató, a másik: Fodor Böske, a hideg, gunyos parvenü lány.

Egymás mellett ültek s egy bajszatlan kis kadét fecsegését hallgatták, aki a hódításait mesélte el. Szentimrey Kató érdeklél hallgatta s közben elismerésének adott kifejezést a kadét szellemessége fellett. Fodor Böske pedig sokszor huzta félre a száját, ami nála a lekicsinylés jele volt.

Amikor Dénes Ödönt meglátták, egyikök sem hallgatott többé a kadétra, pedig az épen a legérdekesebb résznél tartott, egy asszonyt akart megszóktetni, de a két leány hálátlan hallgató lett s a kadét nagyfokú aprehenzióval hagyta ott őket egy pár udvaris közhely elmondása után.

— Magát keresem Kató! már-már azt kezdtem hinni, nem jött el.

— Hogy gondolhatott ilyet — kacagott boldogan a leány — na, ül-jön ide hozzám, de előbb bemutatom.

— Dénesfalvi Dénes Ödön, akiről olyan sokat beszéltem neked Böske.

Fodor Böske rá sem nézett a férfirra, úgy nyújtotta neki a kezét. Egy szóval sem árulta el, hogy ismeri, mintha most látná életében először.

— Milyen késő jött — duzzogott Kató — ha nem a kis kadét, ugyan-csak egyedül lehetünk volna. De ő mulattatott. Érdekes fiu s jó előadási tehetsége van. Ugye Böske?

— Sokat olvasott a gyerek s kitűnő memoriája van.

— Na ez jó tulajdonság, sajnos, én ezzel nem dicsekedhetem. Olyan embereket, akikkel hetekig együtt voltam, úgy elfelejték, hogy ha összszetalálkozunk; idegenként állók vele szemben.

Fodor Böske az ajkába harapott s érezte, hogy minden vére az arcába szökik.

— Na, ha olyan feledékeny, szerencse, hogy a mai estélyt el nem feledte.

— Ha magáról van szó Kató; ez lehetetlen. S tudtam, hogy itt lesz.

A kis leány szerelmesen nézett a férfirra s boldogan mosolygott.

fertőzések folytán leszáradjanak. Ha pedig közben az eső lemosta a port, természetesen megismétlődő a porozás. Csakis ismételt és figyelmes rézkénporozással mérhető el a fűrtök teljes pusztulása.

Ha az első porozás után még mindig megbetegedő és kiszáradó fűrtök mutatkoznak, ez a jelenség nem azt bizonyítja, hogy a védekezésnek nem volt hatása, hanem azt, hogy az ilyen bogycsok már a porozás előtt meg voltak fertőzve. A már fertőzött bogycsokot meggyógyítani nem lehet, csakis a még érintetlenek védhetők meg rézkénporozás által attól, hogy megbetegedjenek. A porozást akkor is sikerrel lehet folytatni, ha az időjárás nedves, sőt legsikeresebb korán reggel, mikor a fűrtök még harmatosak, mert a rézkénpor a nedves bogycsokra jobban tapad s védőhatását is jobban kifejtheti.

Itt említtük meg, hogy az „Ampelelogiai Intézet”-hez több, a betegség különféle stádiumában levő fűrtőt küldtünk megvizsgálás, a betegség és a védekezési szer helyes megállapítása céljából s azon távirati értesítést vettük, hogy a fűrtökön peronospora találtatott, ellene azonnal kell rézkénporral porozni.

Fújtató és rézkénpor (Aschenbrant-féle) a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, Alkotmány utca), Geittner és Rausch cégnél (Budapest, Andrassy ut) kapható. Holdankint 15—20 kgr. szükséges. Ára kgronként 50, nagyobb mennyiségben 45 fillér.

A meglévő baj elleni erélyes védekezést — melyet a vármegye szabályrendelete is előír s melynek elmulasztása kihágást képez — ismételten ajánljuk a t. szőlősgazdák és az illetékes hatóságok szives figyelmébe.

A Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület elnöksége.

HIREK.

Lukács Károly.

— jul. 20.

A koporsódra röget nem dobhattam
Bucszásul hát rá e dalt vetem,
Tán el fog férni annyi hanttal együtt
A te megdermedt, néma sziveden.

Kaptál te dalt utadra utitársul
Hegedű-szó sirt koporsód felett,
Bohém-legényid mind vonóhoz álltak
Samennyi hur, az mind sirt, könyeztet.

Táncolni kezdtek s Szomorj Niki
a kis kadét elfelejtve pillanatnyi
aprehenzióját, sietett Katóért. Neki
ígérte ezt a táncot s a világot sem
mondott volna le róla.

Dénes Odön egyedül maradt Fodor
Böskével. Egy egész év óta nem
látta a leányt; s most kinos volt a
találkozás a történet után. Nem
tudta mit mondjon neki. Végre megtalálta
a kivezető utat.

— Ha nincs eligérve a táncra,
adja nekem, kérem.

— Köszönöm. De tudom csupán
udvariasságból kérte ezt a táncot,
nem fogadom el. De ha egy szives-
ségre kérhetném...

— Parancsoljon velem.
— Ne udvaroljon Katónak; ez
nem becsületes dolog.

A férfi meglepetve nézett a le-
ányra s kissé érdes volt a hangja, a
mikor azt kérdezte:

— Miért mondta ezt Böske?
— Azért, mert ez az igazság.
Maga csak játszik azzal a leánnyal;
maga nem szereti Katót.

— De... de... én...

— Nem, maga nem szereti; nem
is szeretheti igazán, mert az a naiv,
hiszékeny kis leány nem magához
való. Óriási ellentétek vannak a lel-

Beállok én is legényid sorába
Lantom hurját, ládd, én is rezgetem.
A köny, amelyet én hullajtok érted,
Bohém legényhez illőn: — dal legyen.

Legyen kísérőd, mint társid zenéje
A mérhetetlen, végtelen vizen,
Amelyen új hajód: — szöges koporsó —
Felfoghatatlan cél felé viszen.

Ez mondja el neked az utak-utján:
Nincs ok panaszra zord közöny miatt,
Van elég szem, mely könyvet ejt utánad.
S van elég szív, mely titkon elsirat.

Szöttört vonódra, néma hegedűre
Busan tekint le annyi, annyi szem,
Melyet te tettél egykor ragyogóvá,
Vagy nótád hagyott busan, könyesen.

Sok szép nótádat nem huztad hiába,
Ki érzést vet, az sziveket arat,
A nóta-mag, mit itt-ott elvetettél
Megtermé, hidd el! a kalászhadat...

..S ki neked szívet, művészelket, érzést
Adott a név, rang, uri-sor helyett:
Vezetni fogja és gondozni lágyan
Ott tul is a te nótás lelkedet.

Németh Pál.

Tisztesség-vadászat.

— jul. 21.

Az élet maga igazolja napról-
napra amaz elterjedt, magyar szálló-
ige igazságát, hogy nincsen nap ese-
mény nélkül.

Nagy és sok, érdeklődést keltő
esemény hírét vesszük szakadatlan
folyamban. A sajtó, amelyet pók-
hoz lehet hasonlítani s mely ott ül
az egész művelt continensre kiterjedő
hálója közepén, bőven táplálkozhatik
a hálójára tapadó eseményekből,
fáradság sem kell, hogy közelükbe
jusson, mert a kábel, a telefon, táv-
írda, vasuti vonalak képezik az ő
hálója szállait s ezek maguk viszik az
esemény-táplálékot a gócpontba, hol
az eseményekre éhes sajtó pók fészkel.

Es bár napról-napra bővül, szö-
vődik ez az egész világot keresztül-
fogó háló: a sajtó-pókok egy része
nem elégszik meg a nyújtott táplá-
lékkal, többet kíván s éhsége napról-
napra fokozódik. Hogy kielégítést
nyerjenek: hálójuk szálait odarögzítik
oly helyekre is, melyeket nem volna
szabad érinteniök s valóságos szent-
élyek azok, ahonnan manap ezeken
a hálózalakon keresztül szívják táplá-
lálékukat.

Mindez azért van, mert a sajtó

keik közt, ezzel a diszharmonióval
pedig nem lehetnének boldogok. Ez
nem a maga párja Odön; ez egy sze-
relmes, bohó kis leány, aki a szívé-
vel gondolkodik; szerelmes a maga
férfiás szépségébe, hizeleg neki a
bókja, boldoggá teszi, hogy vele fog-
lalkozik, de nem látja a lelkét: nem
keresi azt a fonalat, amely a legerő-
sebben köt össze két embert. Ez a
tudatlan kis leány soha sem értené
meg magát. Ha elmúlna a mámor,
idegenek lennének egymásnak, mert
hiányozna a lelkek közössége. Hagyja
el Katót, kérem hagyja el. Gyermekek
az még s könnyen feled. Inkább most
sirjon, ha fájni fog a szív, mint később,
amikor már két élet lenne tönkre
téve.

A férfi halkan, mintha saját ma-
gától kérdezné, azt mondta a leánynak:

— Hát mit gondol Böske? maga
azt hiszi, hogy...

Nem fejezte be a mondatot, mert
a leány hirtelen közbeszólt:

— Igen Odön, én azt hiszem,
hogy maga csak a pénzeért venné
feleségül Szentimrey Katót.

Es ezért nem mondta Dénes Odön
Szentimrey Katónak sem akkor este,
sem pedig soha, hogy: szereti.

egy részét gourmanddá tette az ese-
mény-táplálék változatossága. Figyel-
men kívül hagyják a fontos, orszá-
gos, politikai eseményeket, parlagon
hagyják a közügy, közérdek annyi
mezőjét, mely a sajtótól ápolást, gon-
dozást, propagálást vár, hogy a ne-
kik izletesebb, kívánatosabb táplá-
lékra vadászhasanak; arra, amilyre
— sajnos! — a közönség egy része
is éhes. Így tör azután be a sajtó-
pókok ez undorító hada az egyének
magan, családi, becsületbeli ügyeibe,
hogy ezeket az apró, de érdekes szen-
zációkat hálójába ejtve odavihesse az
emberi megszólások, a nyilvánosság-
nak piacára.

A példák mutatják, hogy a ma-
gyar fővárosi s vidéki sajtó élet bő-
ven duzlakodik az ilyen organumok-
ban, melyek országos, komoly ügyek
közélt szolgáló tárgyak vitatása,
közlése helyett mohó vadászatot in-
dítanak — szakítva uri felfogással,
erkölcsessel, tisztességérzettel — az
egyéni tisztességre és becsültre. —
Apró, kicsiny, de titkos egyéni és
családi szenzációk látnak nyomda-
festéket s felfujt, kicimezett, kiáltó
alakjukkal szomoruan engednek kö-
vetkeztetést vonni arra, hogy az em-
berek egyrészből teljesen kihalt az
embertársai iránt érzett rokonszenv,
figyelem, megbocsátás és szeretet
érzése.

Es ez a mások szerencsétlenség-
gén, balsorsán, családi drámáján élő-
kódó sajtóhajsza szemünk láttára ujul
meg napról-napra. Ma ellenem, hol-
nap ellened. Es szomorú, hogy a tár-
sadalomnak mégis van egy jelentős
nagyságu része, mely ezeknek a sajtó-
organumoknak romlott táplálékát
várja, fogadja és emészti. Ma, mikor
a társadalom e része szivesebben fo-
gad minden közérdekű kérdésnél egy
ilyen ugynevezett pikáns szenzációt:
lehet-e esodálni, ha van sajtó, mely
visszaélve e vágygylal, e kíváncsiság-
gal, gondoskodik az ilyen csemegék
feltalálásáról?

Ez ellen a garázda, a magán-
élet szentélyébe hatoló orv-munka
ellen megvetéssel kellene harcolni és
védekezni a nemes izlésű, az egyéni
integritást szentnek tartó, lovagias
magyar társadalomnak.

Itt van ime példának a legujabb
sátoraljauhelyi eset, a Molnár—Chu-
dovszky affér is. Idéges percben meg-
történik a sajnálatos eset, hogy egyik
uri ember tetteleg megbánt egy másik
uri embert. Temérdek kielégítő módja
van, hogy az ilyen, az életben gya-
kori affér feltűnés és az egyéni tisz-
teesség sérelme nélkül intézessék el.
De bármint legyen is, ez tisztán a
szereplők magánügye s egyáltalán
nem oly esemény, melyet a művelt
társaság gunynyal dolgozna meg s
verne dobra a nyilvánosság piacán.
Efemer értékű szenzáció ez az élet
nagy eseményeihez viszonyítva, tisz-
tán a szereplők magánügye s melyik
uri érzésű ember gondolna rá, hogy
ezt kiefrázva, tolakodó szemérmel-
lenséggel elloplja s odategye a nagy
nyilvánosság bonckébe alá. Hát any-
nyira gyűlöljük már mi emberek egy-
mást, hogy csak egymás bajainak
taglalásában duzlakodva érezzük jó
közérzést? Hát nem maradhat védve
a nyilvánosságtól az sem, ami kizá-
rólóg az egyesek ügye? Hát szabad e
tisztességes sajtónak ilyes személyi
ügyeket másképp, mint jóakarattal,
nemes indulattal kezelni?

Láttuk, hogy mindez hiu remény-
ség. Az apró, kis, titkos szenzációra
mohó vágygylal bujtak elő oduikból,
az ilyen szenzáción élősködő sajtó-
pókok s nem fekezve tartózkodásukat
a mások magánéletébe való beavat-
kozástól, minden férfiaság és tisz-
teességérzet nélkül, rosszlelkűséggel,
elferdítéssel, izléstelen szatírával huz-
ták ki az ügyet a nyomtatott betű
utján a mások kellemetlenségeiben
gyönyörködők teritékére. Nagy adag
kárörömmel persze és rosszakarattal.

De van a társadalomnak egy
nemes érzésű része, mely undorral
és megvetéssel fordul el ettől a ko-

médiától. Mert lassan kezd kialakulni
a társadalom kebelében, egy ki nem
mondott, titokban működő becsület-
bíróság, mely a tolltól, melyet harcba
visznek, szintugy megkívánja a tisz-
taságot, mint a kardtól, melylyel lo-
vagias ember becsületét védelmezi.
Es ez a bíróság a maga érvényre-
juttatott közönyével és megvetésével
képes lesz arra, hogy e visszaélésekre
reá nyomja a maga megszégyenítő
bélyegét, melyet mindenki észre fog
venni a megbélyegezettek homlokán.

El kell jönni azon időnek, mi-
kor az egyéni integritás ez orv-vadá-
szait lehetlenné fogja tenni s tudja
majd tenni a tisztességes érzésű em-
berek nemescélu szövetkezése. Ennek
a szövetkezésnek hallgatólag, ki nem
mondottan minél előbb meg kell
alakulni, mert a példák intenek cse-
lekedetre. Hannibál itt áll a kapuk
előtt...

th.

— Negyven nap. A néphit tud-
valevőleg azt tartja, hogy ha Medárd-
napkor esik, utána negyven napig
esős időben van részünk. Az idén
mintha tényleg bevált volna a nép-
hit, mert a Medárdot követő negyven
napon át ugyancsak sűrűn volt eső-
ben részünk s aligha volt egy nap
is, amikor meg ne nyitkált volna az
ég csatornája. A kritikus idő negyve-
nedik napja vasárnap volt és azóta
mintha meggondolta volna magát a
nyár és ismét visszatért volna hoz-
zánk. Négy nap óta meleg, szép nya-
runk van s most csak az volna ki-
vánatos, hogy a szép idő állandó ma-
radjon és legyen végre-valahára ré-
szünk igazi, napsugaras, szép nyár-
ban, amit eddig — bár július havá-
nak vége felé járunk — nélkülözünk.

— Uj ügyvéd. A kassai ügyvédi
kamara dr. Holló Zoltán ügyvédet
Nagymihály székhelylyel tagjai so-
rába iktatta.

— Izraeliták kegyelete. Julius
hó 18-án 70 éve mult, hogy Teitel-
baum Mózes szentéletű ujhelyi rab-
binus meghalt. A honvédlaktanya
mellett fekvő régi zsidó temetőben
nyugszik, hol halála évfordulóján nagy
számmal jelennek meg az emléketét
tisztelő hitsorsosok. Ez éven külön-
sen nagy volt a kegyeletes megem-
lékezők száma s több ezren érkez-
tek messze vidékről, sőt a külföldről
is Teitelbaum sírjához. A nevezetes
emlékű rabbinus Kossuth Lajosnak
még Ujhelyben lakása idején, mielőtt
a közpályán tevékenységét megkez-
dette volna, megjövendölte, hogy „nem-
zetének dicsősége lesz.” A jóslat be-
vált, mint Teitelbaum számos más
jövendölése is s ezek szereztek neki
Európaszerte nagy hírt és általános
tisztéletet.

— Gyászfátyol van a hegedűn...
Sátoraljauhely város bohém világá-
nak egyik általános kedvelt, nép-
szerű alakja halt el folyó hó 19-én
reggel 5 órakor a sátoraljauhelyi
„Erzsébet” közkörház elmeosztályá-
nak egyik szobájában. Az izzig-vérig
bohém lelkületű cigányprimás Lu-
kács Károly, aki annyi szép, átértett
nótával férközött be a közönség szí-
vébe, halva fekszik immár, megölte
a lázas, éjszakázó, a gyönyörben mér-
téktelenül tobzódo egyének betegsége
a paralysis progressiva. Szívében
megsemmisült, örökre hallgatóra vál-
lott az érzés, mely egykor forrt, te-
vékenykedett s átította melegével a
nótákat, melyeket vonója közvetített.
A hegedű árva lett, tulajdonosa ke-
zéből kiesett a vonó, mely ott vib-
rált, fickándozott s parancsolt a bál-
termekben perzselően, tüzesen, vadul
s akkor volt selymes, lassu és méltósá-
gos, mikor a társaság egy-egy bu-
songó magyar dalba kezdett. Sokáig
volt itt közöttünk, szerették, megbes-
osulték s ép akkor, mikor hűtelen

lett s elment a fővárosba, kezdődött élete szerencsétlensége. Eleinte ünneplés, dicsőség, szeretet vette körül az idegenben, az országos cigányverseny első díját nyerte, más tiszteletdíjak mellett, de a főváros szervezet őrli lázás éjszakái, élete alá ásták egészségét. — Onnan, ahol tudását hagyta s egészségét fecsérte, már úgy jött haza, mint egy váz, egy rom, melyet nem lehet újjáépíteni. Jóformán csak meghalni jött haza már, mikor erőtlennül, hasznavehetetlenül távozott a fővárosból. Az egykori jómódból, a zempléni mágnásvilág szép honoráriumaiból, a fővárosi dicsőségből nem maradt semmi s lassan hozzászokott az elfeledtetéshez, nyomorhoz s az elmeosztály szűk zárkájához. Harmincnyolc évet élt a vidám fiatalság, a nótaszerető közönség e kedves, dédelgetett barátja s a sok nóta szép anyagi ellenszolgáltatásából egy fillér sem maradt a cigányprimás temetésére és családja eltartására. Sennyey István báró jószívü adományából s a közadakozás folytán összegyűlt összegből temették el az „Erzsébet” kórházból tegnap délután 5 órakor a közkedvelt, neves zempléni cigányprimást, csupán a hegedük sirtak, jajongtak a koporsó felett, mely lassan haladt a temető felé, mint egy fekete hajó, mely megy az idegen, az ismeretlen vizekre. S akik látták — és sokan látták — hogy a fekete hajó utasára rácsnek a hantok: azok közül, — megkapatva az ő nótái mellett eltöltött jó időkre való visszaemlékezéstől — beh sokan mondhatták: Szegény Károly! Isten veled!

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk dr. Földi Miksa gyakorló orvos, életének 70-ik évében, folyó hó 18-ikán Kassán elhunyt. A megboldogultban dr. Rosenthal Sándorné sz. Földi Gizella urnő édes atyját gyászolja. — A megboldogult nemcsak egyike volt a leghirvebb orvosoknak, de mint rendkívül jó szívé emberbarát, ki a szegényeket azonkívül, hogy ingyen gyógykezelt még anyagilag is támogatta: általános tiszteletben állott. Temetése óriási részvét mellett tegnap ment végbe Kassán. A gyászeset alkalmából nem csak a család, de testületek és egyesületek is adtak ki gyászjelentést.

— **Népmozgalom 1909. év első felében.** Sátoraljauhelyi rend. tanácsu város népmozgalmi adatairól a következő kimutatást adjuk: Az év első felében Sátoraljauhely városban 375 születés és 260 halálet történt. Az előző évek adataihoz viszonyítva ugy a születések, mint a halálozások számában némi emelkedés észlelhető, mi a lakosság folyton emelkedő számában leli magyarázatát. Folytonos emelkedésben van városunkban a halálozások száma is, minek oka abban keresendő, hogy a sátoraljauhelyi „Erzsébet” kórházba az egész megye területéről behozzák a súlyos beteget, kik a halálozások számát emelik úgy, hogy a haláletetek egy negyedrészt a városunkban elhalt idegenek elhalálozása teszi ki. Házaságot városunkban a jelen év első felében — július hó elsejéig — 85 házasság kötött.

— **A gör. kath. ifjak mulatsága a Torzsáson.** A nyári táncmulatságok között ez idén a gör. kath. ifjak mulatsága volt az első, melynek tartós, szép idő kedvezett. És ép ezért valószínű emberáradat vonult ki folyó hó 18-án délután a kies Torzsásra, ahol a táncmulatságot megtartották. Valóságos éhséggel használta ki a nagy közönség az alkalmat, hogy a kellemes kiránduló helyet felkeresse s gyönyörködhessek egyetlen kiránduló

helyünk természeti szépségeiben. Így természetesen zajos, látogatott, eleven lett a gör. kath. ifjak táncmulatsága, melyet a közönség nagy arányú érdeklődése kísért. Egészen a reggeli órákig maradt a közönség kint a Torzsáson s hajnal felé még vidám muzsikaszó s a táncoló párok mulatozása verte fel a Torzsás nyugalma, csendjét. A táncmulatság így jelentős erkölcsi és anyagi sikerrel zárult. — Ugyanezen napon táncmulatság volt a *nagytoronyai fürdőben* is, hova előszeretettel rándulnak ki Sátoraljauhelyből is, de most a gör. kath. ifjak táncmulatsága visszatartotta a közönséget a toronyai kirándulástól. Az ott lezajlott sikeres nyári mulatságon azonban még így is szép számban voltak képviselve a sátoraljauhelyiek, sőt főben voltak *Perbenyiken* a „Nyesés”-ben megtartott mulatságon is városunkból, melyet a Bodrogköz ifjusága rendezett jótékonycélra.

— **Vásártartási engedély.** A miniszter megengedte, hogy Királyhalmecen minden hétfői napon állatfelhajtás nélküli hetivásár tartassék.

— **Training mérkőzés.** Folyó hó 18-ikán, vasárnap a sátoraljauhelyi Athletikai Club labdarugó csapatai újabb training mérkőzést tartottak. Közönség elég szép számmal volt a pályán. A mérkőzés kimenetele, dacára az I. csapat erőbeli fölényének, csak a legminimálisabb goalkülönbséget mutatta. (4:3) Tekintve, hogy a győztes csapat nemsokára a K. A. C. csapatával fog mérkőzni, a versenynek ez az eredménye csöppet sem reális és szerintünk a csatársor nem éppen szerencsés összeállításában és fejletlen játékában találja okát. A csatárok inkább egyéni munkát végeznek. — Kidolgozott támadásaik nincsenek. A csatárlánc belső része pláne goalképtelen. Veres agilis, szívós, lelkes középcsatár, labdafelfogásai jók, fejjel szépen dolgozik, de nem jó goallövő. A kapu előtt bizonytalan, habozó és lassu. A hozzákerülő labdát addig igazgatja, amíg az ellenfél lekapcsolja. A csatársor legjobb embere *Medvezky*. Gyors labdavitele, középreadott labdái, valamint heves shotjai kiválóak. Nagy I. játéka még bizonytalan, de biztató kvalifikációt árul el. *Beecske* mint középfedezet az ellenfél csatársorának leszerezésében kiváló. Hibája, hogy nem támogatja csatárláncát. Egyebet az I. csapatról nem írhatunk. A II. csapatból egyénileg kivált *Vida* bravuros kapuvédelem, *Nagy II.* és *Hankuss* szép technikájú csatárosszjátéka. — Sajnálattal nélkülöztük *Farkas* gyönyörű stílusú védő játékát. Holnap, csütörtökön d. u. 6 órakor újabb training mérkőzés.

— **Apróhalak a piacon.** Vasárnap, július 18-án a sátoraljauhelyi napi piacon egy himnemű kofa olyan kártyákat árult, melyeknek testhossza alig volt 5-6 centiméter. Minthogy az ilyen apró halak kifogását nemcsak a törvény tiltja, de az gonosz merénylet hazai haltenyésztésünk ellen is: felhívjuk a rendőrség figyelmét e visszaélésre.

— **Hanakó előadása elmaradt.** Hanakó japán drámai művész és társulata előadása, mely folyó hó 25-ikére volt kitűzve a városi színházban — mint értesülünk — a művész közbejött betegsége folytán elmaradt és őszre lett elhalasztva. Hanakó ugyanis betegsége miatt lemondott a vidéki körut megtartásáról és azt ősszel fogja újból megkezdeni. Mindazok, akik az előadásra jegyeiket előre megváltották, az elővételi helyen visszakapják a jegyek ellenében a befizetett összegeket.

— **Csendélet a váróteremben.** F. hó 20-ikán közbotrányt okozó verekedést rendeztek a sátoraljauhelyi állomás III. o. várótermében az erre átutazó csebateszkai legények. A kompánia valami felett összekülönbözött s ebből oly parázs dulakodás és botrány kerekedett, hogy annak

lecsendesítésére az állomáson levő rendőrszemnek közbe kellett lépnie. A dulakodó legényhad nem igen respektálta azonban az egy hatósági személyt, sőt támadólag léptek fel ellene. A telefon útján értesített rendőrségről erre három rendőr vonult még le az állomásra s sikerült nekik a dulakodók két vezérferfiát *Lipcsik Gergelyt* s *Szifuti Károlyt* letartóztatni s a rendőrségre kísélni. A díszes kompánia többi tagja, látva, hogy a „dolog több kettőnél” szépen elszédelt a rendőrség előtt. A két vezérferfi ellen megindult a közbotrány okozását az eljárás.

— **Főpapi birtok idegen kézen.** Az eperjesi gör. kath. püspökségnek vármegyénk szinai járásában, Berezőc és Végaszó községek határaiban fekvő birtokát megvette gróf *Tille Winkler* porosz nagybirtokos.

— **A Széchenyi park megnyitása.** A Széchenyi téren levő parkot — mely kedves találkozó helye az esténként sétáló intelligens közönségnek — e napokban nyitotta meg a park bérlelője *Bücsz József*. A park, mely egész terjedelmében díszítve asztalokkal felszerelve áll a közönség rendelkezésére, az esti pazar vilanyvilágítás mellett igen csinos képet nyújt. A bérlelő mindent elkövet a közönség szórakoztatása céljából. Ujabb visszahozta *Oláh Rudi* zenekarát s esténként 11 óráig hangversenyt rendeztet, feltéve, hogy erre a hatóság megadja az engedélyt, — tekintettel azonban a városnak fizetett bérösszegre s arra a körülményre, hogy a hangverseny alkalmából a rendfentartásért teljes felelősséget vállal — az engedély elnyerésére kilátása van.

— **Pályázat.** A gálszécsi járásbírósnál megüresedett járásbírói állás betöltésére pályázat lett hirdetve. Határidő két hét.

— **Rejtélyes halálet.** Megemlítettük lapunk legutóbbi számában, hogy *Olcsvári Gyula*, MÁV. váltóőr, lizikai lakos olyan gyanus, az epilepsiához hasonló tünetek között halt el folyó hó 16-ikán a sátoraljauhelyi „Erzsébet” kórházban, hogy az igaz halál ok kiderítése céljából szükségesnek mutatkozott a hulla orvosrendőri felboncoltatása. A hulla orvosrendőri felboncolása el is lett rendezve, kitűzték a foganatosítás idejét is, de közben a halott hozzátartozói felvilágosítása folytán sikerült a boncolás foganatosítása nélkül is megállapítani a halál valódi okát. A szívshűtésben elhalt egyén tetemét f. hó 17-ikén temették el a halottas házból.

— **Ipartestületek portómentes levezetése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium megengedte, hogy az ipartestületek közgyűléseik s előljárási üléseikre szóló meghívókat, továbbá a szakosztályi értesítőket s évi jelentéseiket a tagoknak portómentesen küldhessék meg. A küldeményen a feladó ipartestület megnevezendő s a portómentességi záradék és testületi bélyegző lenyomata alkalmazandó.

— **Új cégek és cégváltozások.** A sátoraljauhelyi kir. törvényszéknél cégjegyzetelt: Ehrenfeld Samu bank és váltóüzlete Nagymihály; a mezőlaborci takarékpénztárnál Löwi Lipót könyvelő cégjegyzői jogosultsága bejegyzetelt, Ehrenfeld Dávid könyvelő és Lehoczy István volt igazgatósági tagé töröltetett; a Sárospataki hitelbanknál cégjegyzési jogot nyert ifj. Eperjesy István pénztáros, e joga megszűnt id. Eperjesy István volt pénztárosnak.

— **Befőzésre való barack kapható** a kegyes tanítórendi társház kertészetéből. Ára a baracknak kicsinyben való vételnél a napi árfolyam, nagyban vételnél alku szerint. Értekezhetni ugyanott, a rendháznál.

— **Kiadó a Kazinczy utcán** egy csinosan butorozott udvari szoba, esetleg teljes ellátással. Cim a kiadó-hivatalban.

IRODALOM.

Az „Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez” c. havi folyóiratunk 1909-ik évi XV. évfolyamának *jun.—jul.* havi füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. A zempléni nemes hadak 1809-ben. Irta: *Dongó Gy. Géza.* — 2. Száz év előtt. Irta: *Sándor Imre.* — 3. A szent koronának 1805. és 1806. évi útja Zemplénben. Irta: *Dongó Gy. Géza.* — Az „Adalékok” előfizetési ára fél évre 3 kor., egész évre 6 korona. Az „Adalékok” eddig megjelent füzeteihez készült díszes bekötési táblák kiadóhivatalunkban (Főter 9. szám) folyton kaphatók.

Laptulajdonos:

Ehler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai házamban f. é. **augusztus hó 1-től** kiadó egy földszinti lakás, mely áll: három szoba, üvegveranda, fürdőszoba és a szükségelt mellékhelyiségekből. E lakáshoz tartozik továbbá egy gyönyörű díszkert is.

Ugyanott jó karban lévő, különféle bútor eladó, a többek között egy igen szép szalón berendezés is.

Bővebb felvilágosítás nyerhető dr. Székely Albert ügyvédi irodájában Sátoraljauhely, vagy a tulajdonos budapesti lakásán (I., Enyedi-utca 18. II. emelet 3. ajtó.)

Csapó Lajos.

Zemplén-Ladmóczi Mész-és Agyagipar Részvénytársaság Sátoraljauhely.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű darabos meszet,

mely kiadás voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladmóczi Mész-és Agyagipar Részvénytársaság.

Sürgöncyim: Mészársaság Saujhely.

Telefon szám: 32.

Harmat-féle Jzr. Fiu-Internátus Máramaroszigeten.

Megnyílik szeptember 1-én.

Az intézet célja a máramaroszigeti iskolákba járó vidéki tanulóknak alkalmas otthont szolgáltatni, a szülői nevelést pótolni, reájuk felügyeletet gyakorolni, őket a tanulmányi előmenetelben gyamolítani, segíteni.

Szakszerű felügyelet, gondos nevelés és jó ellátás biztosított.

Ellátási díj havi 50 korona.

Jelentkezéseket elfogad, prospektust bérmentve küld és minden felvilágosítást megad

Harmat Jenő, igazgató-tulajdonos.

2031/1909. tk. szám.

Hirdetmény.

Bányapataka község urbéri erdő és legelőjének elkülönítése folytán a község telekkönyve az urbéri közös erdőre és legelőre vonatkozólag az 1869. évi 2579, illetve a 46041/1889. és 10320/904. sz. rendeletekhez képest átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886 : XXIX., az 1889 : XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-cikknek a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 9 órákor fog kezdődni.

Ennélfogva felhívotnak

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg s az új tkvi tervezet ellen metaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a tkv-ekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében a szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzéssel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Varannón, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál 1909. július hó 15-én.

Kail Béla,
kir. járásbíró.

Eladó szántóföld.

A sátoraljaujhelyi határban, a gyártelep közelében levő több hold **jó minőségű szántóföld** eladó. Bővebb felvilágosítást **Landesmann Miksa** könyvkereskedő ur nyújt.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhá-	1 szelvény 12 kor.
hoz (kabát, nad-	1 szelvény 15 kor.
rág és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 18 kor.
	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintyú felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári áron küld, a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetvásárlását közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Váriási választék. — Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Hordó eladás.

Van szerencsém az igen tisztelt szőlőbirtokosok szives tudomására hozni, hogy itt Sátoraljaujhelyben, saját bodnár-műhelyemben

gönczi és nagyobb hordókat

gyártatok, melyek tartósságáért és jóságáért kezességet vállalok.

Főtörékvésem oda irányul, hogy a magas fa- és munkaárak dacára t. megrendelőim hordó-szükségletüket nálam minél jutányosabban szerezhessék be, miért is szives pártfogást kér

kiváló tisztelettel

Goldstein Sámuel.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

ALAPITTATOTT 1900. ÉVBEN

Első Sátoraljaujhelyi Mechanikai Hordógyár

Deutsch, Blum és Társai

SÁTORALJAUJHELY.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani tetemesen megnagyabbotott és gőzgépekkel berendezett

Hordógyárunkat,

hol bor, sör, szesz, likőrös, szörp, olaj és petroleumos hordók minden nagyságban készíttetnek.

Elvállalunk szesz és sörgyarak berendezését, valamint szüretelő edények készítését és minden e szakmába vágó munkákat.

Kiváló tisztelettel:

Első Sátoraljaujhelyi Mechanikai Hordógyár

DEUTSCH, BLUM ÉS TÁRSAI

(Ezelőtt: **Deutsch Adolf és Simon.**)

Tanuló

könyvnyomdánkba

heti fizetéssel

azonnal fölvetetik.

Cserép kiárusítás.

Sárospatakon levő téglagyárunkat gőzerőre átalakítván, ujonnan épített körkemenczénkben kitűnően kiégetett, az e vidéken szokásosnál nagyobb kézi hódfarku cserépünket kisebb mennyiségben ezenként 30 koronáért, nagyobb mennyiségben 28 koronáért kiárusítjuk. Egy waggonban 7000 cserép szállítható.

Megrendelések gyárunkban, avagy Sátoraljaujhelyben **Bokor József** porcellán kereskedőnél eszközölhetők.

Bokor és Társai téglagyára **Sárospatak.**

Mintákkal készséggel szolgálunk.